

ΘΕΜΑ 16

Δίνεται η συνάρτηση $f : \Delta = [0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$, για την οποία ισχύουν

- $\kappa f'(x)f''(x) = (f(x))^2 - 1$, για κάθε $x \in \Delta$, $\kappa > 0$
- $f(0) = 1 = f''(0)$
- Η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει το πολύ μια ρίζα στο Δ

(ε 1) Να αποδείξετε ότι η f' είναι "1-1"

(ε 2) Να μελετήσετε την f ως προς τη μονοτονία

Αν η ευθεία $(\varepsilon) : y = x + 1$ εφάπτεται στη C_f στο σημείο με τετμημένη $x_0 = 0$, τότε

(ε 3) Να αποδείξετε $f(x) > x$, για κάθε $x \in \Delta$

και να βρείτε το σύνολο τιμών της f

(ε 4) Να βρείτε τον τύπο της συνάρτησης f

ενδεικτική απάντηση

(ε 1) Έστω ότι η f' δεν είναι "1-1", τότε υπάρχουν

δύο τουλάχιστον $\alpha, \beta \in \Delta$, με $\alpha \neq \beta$ ώστε $f(\alpha) = f(\beta)$

άρα από το Θ. Rolle υπάρχει $\xi \in (\alpha, \beta)$ ώστε $f''(\xi) = 0$

οπότε $f(\xi) = 0$ επομένως, ξ η μοναδική ρίζα της εξίσωσης $f(x) = 0$

Η f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος μέσης

τιμής στο $[0, \xi]$, άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\rho \in (0, \xi)$

$$f'(\rho) = \frac{f(\xi) - f(0)}{\xi} = -\frac{1}{\xi} < 0 \quad \text{και} \quad f'(0) = \frac{1}{\kappa} > 0$$

$f'(\rho)f'(0) < 0$, οπότε από Θ. Bolzano υπάρχει $x_0 \in (0, \rho)$

ώστε $f'(x_0) = 0 \Rightarrow f(x_0) = 0$, άτοπο οπότε η συνάρτηση

f' είναι "1-1"

(ε 2) Έστω $\xi \in \Delta$ ώστε $f'(\xi) = 0$, τότε $f(\xi) = 0$ επομένως

ξ η μοναδική ρίζα της εξίσωσης $f(x) = 0$

Η f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος μέσης τιμής στο $[0, \xi]$, άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\rho \in (0, \xi)$

$$f'(\rho) = \frac{f(\xi) - f(0)}{\xi} = -\frac{1}{\xi} < 0 \text{ και } f'(0) = \frac{1}{\kappa} > 0$$

$f'(\rho)f'(0) < 0$, οπότε από Θ. Bolzano υπάρχει $x_0 \in (0, \rho)$

ώστε $f'(x_0) = 0 \Rightarrow f(x_0) = 0$, άτοπο οπότε $f'(x) \neq 0$

και f' με $f'(0) = \frac{1}{\kappa} > 0$, άρα $f'(x) > 0$, για κάθε $x \in \Delta$

$$f''(x) = \frac{(f(x))^2}{\kappa f'(x)} > 0, \text{ άρα } f'' \text{ συνεχής}$$

Οπότε η f είναι γνησίως αύξουσα και κυρτή στο Δ

Αν η ευθεία $(\varepsilon): y = x + 1$ εφάπτεται στη C_f στο σημείο με

τετμημένη $x_0 = 0$, τότε

(ε 3) Η f είναι κυρτή και η $(\varepsilon): y = x + 1$ εφάπτεται στη C_f

άρα $f(x) \geq x + 1 > x$, για κάθε $x \in \Delta$

Η f είναι γνησίως αύξουσα και συνεχής Δ , οπότε

$$f(\Delta) = [f(0), \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)), f(0) = 1 \text{ και } \lim_{x \rightarrow +\infty} (x + 1) = +\infty$$

άρα $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$, οπότε $f(\Delta) = [1, +\infty)$

(ε 4) $f'(0) = \frac{1}{\kappa}$ και $f''(0) = 1$, άρα $\kappa = 1$, οπότε για κάθε

$$x \in \Delta \text{ είναι } f'(x)f''(x) = (f(x))^2 > 0 \Leftrightarrow \frac{f'(x)}{f(x)} = \frac{f''(x)}{f'(x)}$$

Έστω $\frac{f'(x)}{f(x)} \geq 1$ (2), τότε και $\frac{f''(x)}{f'(x)} \geq 1$ (3)

Από (2) $\Rightarrow f'(x) - f(x) \geq 0 \Rightarrow (e^{-x}f(x))' \geq 0$, οπότε η συνάρτηση A , με $A(x) = e^{-x}f(x)$ είναι γνησίως αύξουσα στο Δ , με $x \geq 0 \Rightarrow A(x) \geq A(0) = 1$, για κάθε $x \in \Delta$ οπότε $f(x) \geq e^x$, για κάθε $x \in \Delta$

Από (3) $\Rightarrow f''(x) + f'(x) - (f'(x) + f(x)) \leq 0$, θεωρούμε τη συνάρτηση οπότε B , με $B(x) = f'(x) + f(x)$, $B(0) = 2$ οπότε $B'(x) - B(x) \leq 0 \Rightarrow (e^{-x}B(x))' \leq 0$, άρα η συνάρτηση B_1 , με $B_1(x) = e^{-x}B(x)$, είναι γνησίως φθίνουσα στο Δ με $x \geq 0 \Rightarrow B_1(x) \leq B_1(0) = 2 \Rightarrow e^{-x}B(x) \leq 2 \Rightarrow B(x) \leq 2e^x$ οπότε $f'(x) + f(x) \leq 2e^x \Rightarrow (e^x f(x) - e^{2x})' \leq 0$, άρα η συνάρτηση Γ , με $\Gamma(x) = e^x f(x) - e^{2x}$ είναι γνησίως φθίνουσα με $x \geq 0 \Rightarrow \Gamma(x) \leq \Gamma(0) = 0 \Rightarrow e^x f(x) - e^{2x} \leq 0 \Rightarrow f(x) \leq e^x$, άρα $f(x) = e^x$

Όμοια, όταν $\frac{f'(x)}{f(x)} \leq 1$ (4), τότε και $\frac{f''(x)}{f'(x)} \leq 1$ (5)